

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Nc/4/2025
Identifikačné číslo spisu:	1314222903
Dátum vydania rozhodnutia:	21.10.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1314222903.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne D.. V. O., narodenej X. Z. XXXX, B. - J.Ž., Č. XXXX/X, zastúpenej splnomocnenkyňou CERHA HEMPEL Šiška & Bannert s. r. o., Bratislava - mestská časť Staré mesto, Zochova 6-8, IČO: 36 861 961, proti žalovanému D.. F. O., narodenému X. Z. XXXX, B. - A. V., A. J. XXXX/X, zastúpenému advokátkou JUDr. Tatianou Dlhošovou, Bratislava - mestská časť Ružinov, Lazaretská 23, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B3-7C/288/2014, o návrhu žalobkyne na vylúčenie sudkyne JUDr. Zuzany Kučerovej z prejednávania a rozhodovania sporu vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 10Co/54/2023, takto

rozhodol:

Sudkyňa Krajského súdu v Bratislave JUDr. Zuzana Kučerová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 10Co/54/2023.

Odôvodnenie

1. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“) bol 17. októbra 2025 predložený spis vo veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave ako súde odvolacom pod sp. zn. 10Co/54/2023 na rozhodnutie podľa § 54 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) o námietke zaujatosti vznesenej žalobkyňou 6. októbra 2025 voči JUDr. Zuzane Kučerovej, predsedníčke odvolacieho senátu v uvedenej veci.

2. Námietku zaujatosti žalobkyňa odôvodnila tým, že prostredníctvom informácie na sociálnej sieti 4. októbra 2025 zistila, že dcéra predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Kučerovej A. A. je úzko prepojená s protistranou. A. A. a Q. O., syn žijúci so žalovaným v jeho osobnej starostlivosti, mali spolu hlboký dôverný vzťah, natoľko turbulentný, že po odchode Q. na jazykový pobyt do E. a na štúdium do A. rodičia preložili A. na iné gymnázium, aby sa po návrate Q. s ním už nestretávala. Následne žalovaný preložil Q. na to isté gymnázium, čo vyvoláva pochybnosti o možnosti pokračovania vzťahu. Výrazná animozita Q. voči svojej matke - žalobkyňi (o čom žalobkyňa predložila výňatok komunikácie so synom) sa nemohla neprejavíť aj v jeho dôvernom vzťahu s dievčaťom. Uvedené skutočnosti vyvolávajú objektívne pochybnosti o nestrannosti sudkyne pri rozhodovaní v predmetnej veci.

3. K okolnostiam uvádzaným žalobkyňou v uplatnenej námietke zaujatosti sa vyjadrila namietaná sudkyňa JUDr. Zuzana Kučerová, ktorá je predsedníčkou senátu rozhodujúceho o odvolaní žalobkyne proti rozsudku bývalého Okresného súdu Bratislava III zo 7. marca 2023 sp. zn. 7C/288/2014 v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 10Co/54/2023. Uviedla, že nemá žiaden vzťah k predmetu sporu, sporovým stranám ani k ich zástupcom; vo veci sa necíti byť zaujatá. Ako si s odstupom času pamätá, syn sporových strán bol spolužiakom jej dcéry na osemročnom gymnáziu, zrejme v školských rokoch XXXX/XXXX až XXXX/XXXX. Niekedy cca v roku XXXX - XXXX (bližšie si to nepamätá) prežili krátky „tínedžerský“ vzťah (v tom čase mali obaja 15 rokov), o ktorom mala len veľmi málo informácií. Q. O. bližšie osobne nepozná, ani jeho rodičov, o ktorých nemala žiadne informácie ani prostredníctvom svojej dcéry. Je pravdou, že jej dcéra prestúpila na iné osemročné gymnáziu, avšak nie z dôvodu „turbulentného“ vzťahu, ktorý v tom čase už neriešila, ale z dôvodu zabezpečenia kvalitnejšieho vzdelania. Podľa vyjadrenia jej dcéry Q. O. prestúpil na rovnaké gymnázium, ale nikdy sa reálne výučby nezúčastnil (pravdepodobne naďalej študoval v zahraničí), jej dcéra od roku 2018 nemá o jeho osobe žiadne informácie a nie je s ním v kontakte. Namietaná sudkyňa poukázala tiež na to, že v predmetnej veci bola členkou odvolacieho senátu aj v čase vydania uznesenia z 28. februára 2022 č. k. 10Co/3/2021-813.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Bratislave (§ 54 ods. 2 CSP) preskúmal vec a posúdil opodstatnenosť námietky zaujatosti z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci v zmysle § 49 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že námietka zaujatosti nebola podaná dôvodne.

5. Podľa § 49 ods. 1 CSP sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

6. Podľa § 52 ods. 1 CSP strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti.

7. Podľa § 52 ods. 2 CSP v námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca si námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti podľa prvej vety, súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Ustanovenia o odstraňovaní väd podania sa nepoužijú.

8. Právo každého na nezávislý a nestranný súd, zakotvené v článku 36 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. V náleze sp. zn. II. ÚS 71/97 Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadržal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti pre uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť.“

9. Ak je právo na nestranný súd vážne ohrozené z dôvodu nedostatočných záruk nezaujatého konania zo strany sudcu, na predchádzanie a zabránenie možného nespravodlivého rozhodnutia slúži inštitút vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodnutia sporu. Je potrebné si uvedomiť, že ide o prostriedok ultima ratio, nakoľko tento inštitút v podstate zasahuje do ústavne garantovaného práva na zákonného sudcu, a preto je v každom konkrétnom prípade potrebné k otázke možného vylúčenia (zákonného) sudcu z prejednávania sporu pre zaujatosť pristupovať so všetkou opatrnosťou a dôkladnosťou a starostlivo zvážiť, či skutočne existujú dôvody, ktoré sudcovi celkom zjavne bránia spor prejednať a rozhodnúť nestranne a nezávisle.

10. Ústavný imperatív, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi (čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky), je predovšetkým ochranou proti ľubovoľnému či účelovému obsadzovaniu konajúceho súdu. Možno konštatovať, že rovnako neústavné a nezákonné ako prejednanie a rozhodnutie veci sudcom, o ktorého nezaujatosti je pochybnosť, by bolo aj rozhodnutie o vylúčení sudcu v prípade, kde pre také opatrenie nie sú splnené zákonné podmienky.

11. Účelom inštitútu vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania sporu je prispieť k nestrannému prejednaniu sporu, k nezaujatému prístupu súdu k stranám alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska ustanovenia § 49 Civilného sporového poriadku je právne významný vzťah sudcu, a to buď vzťah k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní.

12. Pomer k sporu ako okolnosť spochybňujúca nezaujatosť sudcu predpokladá situáciu, keď sudca je právne zainteresovaný na výsledku konania. O pomere k stranám alebo k ich zástupcom ako okolnosti vzbudzujúcej pochybnosti o nezaujatosti sudcu možno uvažovať, ak sa zakladá na príbuzenstve, či iných kladných alebo záporných vzťahoch sudcu k stranám alebo k ich zástupcom. Zaujatosť konkrétneho sudcu v prejednanom spore musí vyplývať z objektívnych okolností podmieňujúcich jeho vzťah k predmetu konania alebo jeho vzťah k stranám tohto konania alebo k ich zástupcom. Povinnosť preukázať okolnosti odôvodňujúce zaujatosť konajúceho sudcu na prejednaní a rozhodnutí jemu pridelenej veci spočíva na tom, kto vzniesol námietku zaujatosti. Na druhej strane k záveru o tom, že sudca je vylúčený, nie je potrebné, aby bolo preukázané, že je zaujatý. Na vylúčenie sudcu postačuje, ak možno mať so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní pochybnosti o jeho nezaujatosti, dôvodnosť ktorých musí však vyplývať z objektívne preukázateľných skutočností.

13. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (napríklad Piersack proti Belgicku). Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom. Významné z tohto hľadiska je, čo si sudca myslel pro foro interno. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (napríklad Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúce nie je však (subjektívne) stanovisko sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vznikať pochybnosti o nestrannosti sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska (sudcu), ale podľa objektívnych symptómov. Práve tu sa uplatňuje teória zdania nezaujatosti (spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná). Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt proti Belgicku). Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k predmetu sporu a k stranám sporu, resp. aj k ich zástupcom. Posúdenie nestrannosti sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti, resp. nezaujatosti zákonného sudcu je to, či obava je objektívne oprávnená. V každom jednotlivom prípade je potrebné posúdiť, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádajú nedostatok nestrannosti súdu (Pullar proti Spojenému kráľovstvu), teda či je tu relevantná obava z nedostatku nezaujatosti. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného.

14. Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca nie je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietat zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú. Posúdenie nestrannosti sudcu nespočíva len v tvrdení strany sporu, považujúcej sudcu za zaujatého, ale má základ v objektívnej úvahe, či možno usudzovať,

že by sudca zaujatý mohol byť. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti, resp. nezaujatosti zákonného sudcu je povaha subjektívneho vzťahu sudcu k sporu, k stranám či ich zástupcom, ktorá je natoľko objektivizovateľná, že možno dôvodne pochybovať o nezaujatosti sudcu. K vylúčeniu sudcu môže dôjsť až vtedy, ak je evidentné, že jeho vzťah k sporu, stranám alebo ich zástupcom je takej povahy a intenzity, že aj napriek zákonom stanovenej povinnosti nebude schopný nezávisle a nestranne vo veci rozhodnúť.

15. V prvom rade je však potrebné brať zreteľ na to, že sudca je profesionál, spôsobilý odosobniť sa pri výkone svojej funkcie a rozhodovať nestranne. Pokiaľ strana nepreukáže opak, resp. nepredloží súdu také konkrétne indície, ktoré budú opaku vážne nasvedčovať, je potrebné vychádzať z uvedenej premisy (o nestrannom sudcovi) a neprelamovať princíp zákonného sudcu (teda neodnímať sudcovi vec pridelenú v súlade so zákonom, ani stranám neodnímať zákonného sudcu). Takýto postup bez vážnych dôvodov môže tiež následne vyvolať pochybnosti o nestrannom a nezávislom súde, a to napr. u druhej strany sporu (ktorá zaujatosť sudcu nenamietala).

16. Aj v konaní o námietke zaujatosti na povinnosť tvrdenia nadväzuje dôkazná povinnosť, čo znamená, že strana konania musí svoje tvrdenie vedieť aj hodnoverne preukázať, inak toto tvrdenie zostáva len v rovine argumentačnej. To samozrejme platí len pri preukazovaní pomeru sudcu predpokladaného zákonom, spôsobilého viesť k pochybnostiam o nezaujatosti a nie aj pri preukazovaní samotnej zaujatosti (ktorá sa ako vnútorný psychický vzťah sudcu až na pomerne vzácne výnimky preukázať nedá).

17. V danom prípade žalobkyňa odôvodnila námietku zaujatosti smerujúcu voči sudkyni odvolacieho súdu JUDr. Zuzane Kučerovej tým, že dcéra dotknutej sudkyne je úzko prepojená s protistranou, keďže v minulosti mala dôverný vzťah so synom sporových strán žijúcim so žalovaným (v jeho osobnej starostlivosti). Podľa tvrdenia žalobkyne animozita syna Q. voči jej osobe sa nemohla neprejavíť aj v jeho dôvernom vzťahu s dievčaťom.

18. Namietaná sudkyňa sa k tvrdeniam žalobkyne vyjadrila tak, že vo veci sa necíti byť zaujatá, nemá žiaden vzťah k predmetu sporu, sporovým stranám ani k ich zástupcom. Uviedla, že syn sporových strán bol spolužiakom jej dcéry na osemročnom gymnáziu a niekedy v roku XXXX/XXXX prežili krátky „tínedžerský“ vzťah. Syna sporových strán, ani jeho rodičov však bližšie osobne nepozná, o sporových stranách nemala žiadne informácie ani prostredníctvom svojej dcéry.

19. Pokiaľ ide o subjektívne aspekty nestrannosti namietanej sudkyne, z obsahu jej vyjadrenia vyplýva, že sa vo veci necíti byť zaujatá a nemá žiaden vzťah k predmetu sporu, sporovým stranám ani k ich zástupcom. Objektívne okolnosti, tak ako ich možno z obsahu tvrdení žalobkyne a dotknutej sudkyne považovať za preukázané, teda minulý krátkodobejší dôverný vzťah syna sporových strán a dcéry dotknutej sudkyne bez hlbšej vedomosti namietanej sudkyne o detailoch tohto vzťahu, podporujú vyjadrenie namietanej sudkyne o absencii jej subjektívnej zainteresovanosti v predmetnej veci. Nakoľko neboli zistené žiadne okolnosti, ktoré by indikovali subjektívny vzťah dotknutej sudkyne k predmetu sporu, sporovým stranám či k ich zástupcom, najvyšší súd dospel ohľadne subjektívneho aspektu nestrannosti k záveru, že nie je možné pochybovať o nezaujatosti namietanej sudkyne.

20. Posudzujúc, či predmetné okolnosti (minulý vzťah syna sporových strán a dcéry dotknutej sudkyne) môžu indikovať nedostatok nestrannosti sudcu z hľadiska jej objektívnych aspektov, a teda či aj napriek absencii subjektívnej zaujatosti je v tomto prípade daná relevantná obava z nedostatku nezaujatosti, vychádzal najvyšší súd z citovanej judikatúry ESLP, ktorá nepovažuje za automatické preukázanie chýbajúcej nestrannosti sudcu existenciu akejkoľvek okolnosti vrhajúcej čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, a v tomto kontexte dospel k záveru o nepreukázaní relevantnej obavy z nedostatku nestrannosti, pretože pre vznik objektívnej pochybnosti nie je dostačujúci v minulosti existujúci vzťah syna sporových strán a dcéry dotknutej sudkyne. Jednak ide o vzťah už v čase odvolacieho konania (a to aj predchádzajúceho súčasnému odvolaciemu konaniu) nepretrvávajúci, aktérmi tohto vzťahu neboli aktéri tohto súdneho konania v zmysle § 49 ods. 1 CSP (sporové strany, ich zástupcovia, sudca prejednávajúci spor) a povaha tohto vzťahu spolu s okolnosťami preukázanými v tomto konaní

nenasvedčujú jeho vplyvu na okolie samotných priamych aktérov (v týchto okolnostiach najmä vplyvu na namietanú sudkyňu).

21. K žalobkyňou naznačeným pochybnostiam o možnom pokračovaní inkriminovaného vzťahu a jej tvrdeniam o prenesení animozity syna sporových strán voči jej osobe na dcéru namietanej sudkyne a v konečnom dôsledku následne na samotnú namietanú sudkyňu najvyšší súd uvádza, že v nich nemožno vzhliadnuť viac ako len ničím nepodložené domnienky žalobkyne nemajúce oporu v dôkaznej situácii. Žalobkyňa na podporu svojich tvrdení predložila prepis bližšie neurčenej komunikácie so synom, z ktorej nepochybne vyplývajú výhrady syna voči jej osobe, čo však môže preukazovať len tvrdenia žalobkyne o animozite syna voči nej samotnej, avšak pre tvrdenú existenciu negatívneho postoja dcéry namietanej sudkyne voči žalobkyňi nie sú dané žiadne náznaky. V kontexte vyjadrenia samotnej namietanej sudkyne, že o vzťahu jej dcéry a syna sporových strán mala len veľmi málo informácií, nemôžu ničím nepodložené tvrdenia žalobkyne nadobudnúť povahu okolností, ktoré by odôvodňovali obavu z nedostatku nestrannosti namietanej sudkyne. Ako vyplýva z citovanej judikatúry ESLP, tzv. objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho postoja strany, ale podľa objektívnych symptómov, pričom rozhodujúca je existencia objektívnych skutočností, ktoré musia byť preukázané. Len na okraj najvyšší súd dodáva, že žalobkyňa relevantne nepreukázala ani deň, kedy sa o ňou tvrdených dôvodoch zaujatosti dozvedela. Bližšie nešpecifikované, a teda veľmi vágne je jej tvrdenie, že informácie zistila prostredníctvom (nepomenovanej) sociálnej siete 4. októbra 2025. Napriek pochybnostiam o dodržaní zákonnej lehoty na uplatnenie námietky zaujatosti najvyšší súd v záujme právnej istoty vznesenú námietku zaujatosti prejednal.

22. Vzhľadom na to, že relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach, a tvrdenia žalobkyne zostali len v rovine jej subjektívneho presvedčenia, najvyšší súd dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené zákonom vyžadované predpoklady vyplývajúce z ustanovenia § 49 ods. 1 CSP na vylúčenie JUDr. Zuzany Kučerovej z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 10Co/54/2023. Námietku zaujatosti uplatnenú žalobkyňou považoval za nedôvodnú.

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.